

ÚŘAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K AUTORSKÉMU OSVĚDČENÍ

256211

(11) (B1)

(51) Int. Cl.⁴

D 04 B 21/00

(22) Přihlášeno 02 10 86

(21) PV 7081-86.L

(40) Zveřejněno 13 08 87

(45) Vydáno 15 12 88

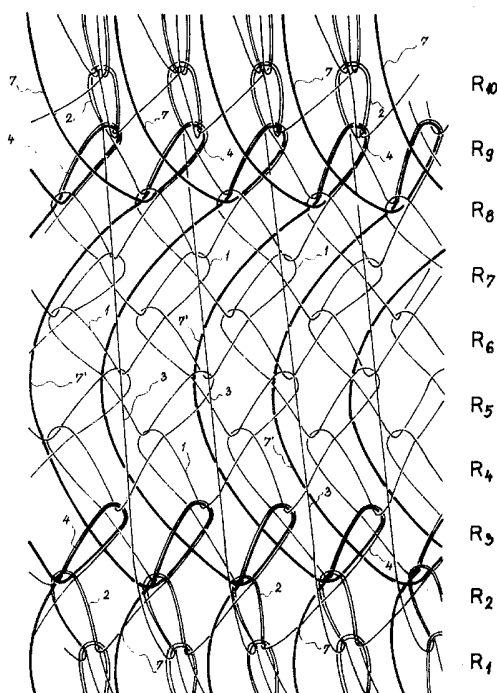
(75)

Autor vynálezu

SKŘEPEK JAN, OLŠANY u Vyškova, REINISCH MILAN, TEPLICE, SOKOL VÁCLAV,
BRNO

(54) Osnovní pletenina

Jednolícní nebo oboulícní osnovní pletenina obsahuje v základní složce jednoduchou nebo dvojitou vazbu a dále efektní složku, která tvoří se základní složkou alespoň v některých místech pleteniny společná očka. Tato jsou mezi sebou spojena navolněnými obloučky, tvořícími na povrchu jedné nebo obou stran pleteniny plastický a/nebo barevný vzor z vyborcených spojovacích klíčků oček nejméně jedné nitové soustavy efektní složky s pravidelným, střídavým nebo nepravidelným uspořádáním navolněných obloučků na povrchu jedné nebo obou stran pleteniny.

Obr. 4

Vynález se týká osnovní pleteniny, například jednolícní osnovní pleteniny, která obsahuje jednak základní složku v jednoduché nebo dvojitě základní vazbě v přímém, střídavém nebo postupném kladení, případně v kombinacích těchto kladení, jednak efektní složku. Tato efektní složka tvoří se základní složkou alespoň v některých místech pleteniny společná očka.

Plastické vzory tvoří samostatnou skupinu jednolícních a oboulícních pletařských vazeb. Ke klasickým provedením počítáme například pleteniny s plastickými žebry, orientovanými napříč nebo v podélném směru podle konstrukčního provedení. Princip těchto plastických žebrov v příčném směru spočívá v efektu z prodloužených spojovacích kliček, zatímco u žebrov v podélném směru v použití silnějších nití, spojených v některých místech pleteniny se základem. V obou případech je efekt znatelný pouze na jedné straně pleteniny. K jinému druhu pleteniny s plastickým vzorem náleží lisované vzory, založené ve skupinách sloupců oček o nestejném počtu oček, přičemž je rozdíl v počtu určen neodlisovanými kličkami.

V jednom případě stahují vytažená očka hladkých řádků ve vzorových řádcích pleteninu do délky, čímž umožňují plastické vyborcení přebytečných oček do tzv. nopků. K výrobě těchto vzorů je nezbytné speciální vybavení strojů. Do osnovních pletenin s plastickým vzorem počítáme také vzory s kladením pouze pod jehlami, které vytváří určitou plastickou figuru, případně s barevným doplněním. Mimo uvedené typy klasických osnovních pletenin s plastickým vzorem jsou známy speciální druhy jednolícních pletenin s plastickým a prolamovaným efektem, které obsahují základní a efektní složku. Princip jejich konstrukce spočívá v tom, že očka obou složek tvoří společná očka, z nichž některá vystupují ve zvolených řádcích a sloupcích na lícni stranu pleteniny a vyborcené spojovací kličky oček efektní složky v podobě obloučků na rubní stranu pleteniny. Jde o pleteninu s odlišným plastickým vzorem na obou stranách a s obloučky na jedné straně.

Cílem vynálezu je konstrukce speciální osnovní pleteniny s plastickým a/nebo barevným vzorem, která by slučovala možnost uplatnění vazebních prvků s užitnými hodnotami pleteniny, zejména z hlediska nároků na její tepelné izolační vlastnosti. Vytčeného cíle bylo dosaženo osnovní pleteninou, obsahující základní složku, v jednoduché nebo dvojitě základní vazbě, a to v přímém, střídavém nebo postupném kladení. Kromě základní složky sestává pletenina z tzv. efektní složky, která tvoří se základní složkou v některých místech společná očka. Podstata vynálezu spočívá v tom, že společná očka jsou mezi sebou spojena navolněnými obloučky na povrchu jedné, s výhodou však obou stran a tvoří tím plastický a/nebo barevný vzor z vyborcených spojovacích kliček nejméně jedné nitové soustavy efektní složky. Uspořádání navolněných obloučků je přitom buďto pravidelné, střídavé nebo nepravidelné. Do takto vytvořené základní koncepce pleteniny je možno zaplést další nitové soustavy, například kladení pod jehlami, slepé kladení, frontální útek a podobně, podle oblasti využití pletenin, kterým udělují zvýšenou pevnost, tažnost, zobjemnění a podobně. Vnější poznávacím znakem pleteniny podle vynálezu je výrazný plastický vzor alespoň v některých místech pleteniny z plasticky vystupujících obloučků položených v opačném směru uložení oček základu a to na jedné nebo obou stranách pleteniny, přičemž mohou obloučky přesahovat plastický vzor základu, jak je tomu u příčných nebo podélných vln, lisovaných nebo nopových vzorů.

Bližší vysvětlení principu a podstaty vynálezu je patrné z popisu několika příkladných provedení jednolícních osnovních pletenin, znázorněných na přiložených nákresech vazeb, kde obr. 1. představuje pleteninu se základní složkou v jednoduché základní vazbě, a to v levé části obr. 1 s obloučky ze dvou efektních složek uložených proti sobě z obou stran, zatímco v pravé části obr. 1 je zakreslena další efektní složka, která přechází z jedné strany pleteniny na druhou a tvoří obloučky, na obr. 2 je znázorněna pletenina, rovněž se základní složkou v jednoduché základní vazbě, a to v levé části obr. 2 s obloučky na jedné straně pleteniny, přičemž jsou tyto obloučky uloženy proti sobě, zatímco v pravé části obr. 2 jsou obloučky uloženy na druhé straně pleteniny rovněž proti sobě, na obr. 3 je znázorněna pletenina se základní složkou v jednoduché základní vazbě s obloučky ze dvou efektních složek, uložených z obou stran pleteniny se střídavým přesazením o polovinu střídy nad sebou a s pra-

videlným přechodem z jedné strany pleteniny na druhou stranu pleteniny a naopak a obr. 4 znázorňuje pleteninu v základní složce s jednoduchými a zdvojenými očky, mezi kterými jsou ve svislém směru uloženy spojovací nitě a obloučky z jedné efektní složky, které se střídají přecházením z jedné strany pleteniny na druhou stranu.

Podle obr. 1 je základní složka jednolící vzorované pleteniny vytvořena z oček 1 v trikotové vazbě. První efektní složka tvoří s touto základní složkou společná oka 4 v řádcích R3, R8, přičemž jsou tato společná oka 4 mezi sebou spojena na rubní straně pleteniny navolněnými obloučky 7. Druhá efektní složka tvoří se základní složkou společná oka 5 v řádcích R2, R4 v jednom sloupku nad sebou a pokračuje na lící straně pleteniny obloučky 8, které přecházejí do sousedního sloupku oček. Obloučky 7 na rubní straně pleteniny a obloučky 8 na lící straně pleteniny jsou přitom v podstatě uloženy proti sobě. V pravé části obr. 1 je zakreslen průběh třetí efektní složky, která tvoří se základní složkou dvě společná oka 6 nad sebou v řádcích R5, R6, přičemž do společného oka 6 v řádku R5 je zaveden oblouček 9 na rubní straně pleteniny a z dalšího řádku pokračuje opačným směrem nahoru na lící straně pleteniny. Tyto obloučky 9, 9 jsou přesazeny vzhledem k obloučkům 7, 8 v levé polovině obr. 1 zhruba o polovinu střídý.

Na obr. 2 je znázorněna základní složka jednolící vzorované pleteniny z oček 1 v trikotové vazbě. První efektní složka je vytvořena ze dvou nitových soustav, z nichž jedna je obsažena ve společných očkách 4 v řádcích R1 a R5, spojených mezi sebou navolněným obloučkem 7 na rubní straně pleteniny, zatímco druhá nitová soustava vykazuje společná oka 4 v řádcích R2 a R6, která jsou mezi sebou spojena v opačném smyslu obloučkem 7, rovněž na rubní straně pleteniny a tím doplňuje skupinku dvou obloučků na rubní straně pleteniny proti sobě. Vzorovaný efekt je na lící straně pleteniny vytvořen opět z dvojic proti sobě umístěných obloučků 8 z dvojice druhých efektních nitových soustav, které spojují společná oka ze základní a dvou efektních složek, a to v řádcích R3, R4, R7, R8, přičemž bylo i v tomto případě použito dvou nitových soustav, které se při tvoření společných oček 5 a také obloučků 8 na lící straně pleteniny doplňují. Tímto uspořádáním vznikají na povrchu lící a rubní strany pleteniny střídavě svislé proužky obloučků, které lze barevně kombinovat.

Podle obr. 3 jsou základní složkou jednolící vzorované pleteniny oka 1 v atlasové vazbě. Plastický, případně barvou zdůrazněný plastický efekt na povrchu pleteniny tvoří dvě efektní složky, z nichž jedna vytváří se základní složkou společná oka 4 v každém druhém sloupku v řádcích R3, R7, spojených mezi sebou střídavě obloučky 7 na rubní straně pleteniny a obloučky 7 na lící straně pleteniny.

Další efektní složka tvoří společná oka 6 se základní složkou v řádku R5, to jest mezi společnými očky 4, nad sebou vytvořenými z první efektní složky, a to v podobě obloučků 9 střídavě na rubní straně pleteniny a obloučků 9 na lící straně pleteniny. Výrazný efekt vzniká na povrchu obou stran pleteniny z přibližně svislých a vodorovných proužků obloučků, střídavě nad sebou a proti sobě na lící a rubní straně pleteniny.

Obr. 4 představuje náčrt jednolící vzorované pleteniny podle vynálezu se základní složkou v jednoduché základní vazbě s očky 1 z jedné nitě v trikotové vazbě ve všech řádcích a s očky 2 ve dvojité základní vazbě v řádcích R1, R2, R10 další soustavou osnovních nití v otevřeném řetízku s přesazeným kladením v řádcích R2 a R10. V řádcích R3 a R9 tvoří oka 1 základní složky společná oka 4 ze základní a efektní složky. Spojovací nitě 3 spojují oka 2 základní složky ve dvojité základní vazbě mezi řádky R2 a R10 a netvoří oka mezi těmito řádky, čímž je dosaženo stažení oček 1 základní složky pro dosažení plastického efektu na lící straně pleteniny.

Efektní složka pleteniny je vytvořena z efektní složky v každém sloupku v podobě obloučků 7, položených na lící straně pleteniny a vycházejících ze společných oček 4, vytvořených ze základní a efektní složky v řádcích R2 a R9. Na obr. 4 jsou patrné také obloučky 7, které z řádků R3 respektive R9 přecházejí na rubní stranu pleteniny v každém sloupku oček. Plete-

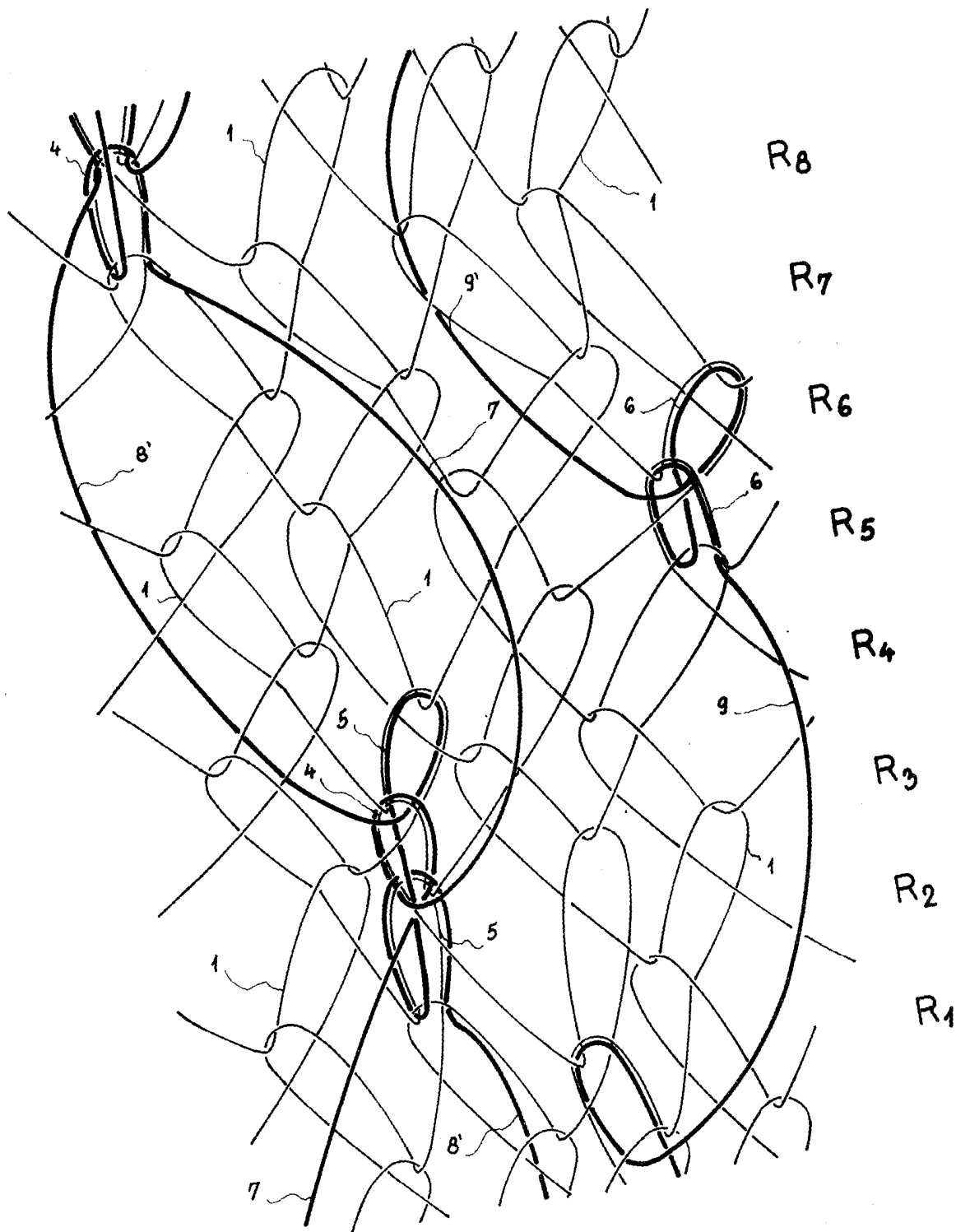
nina je charakterizována plastickým vzorem v příčném směru z vyborcených oček na lícni straně v důsledku zvýšeného pnutí spojujících nití 3 mezi řádky R2 až R10. V místech tohoto plastického vzoru vystupuje na lícni straně pleteniny hustý kryt ze svisle orientovaných obloučků, kdežto na rubní straně pleteniny je plastický vzor vytvořen jen z obloučků efektní složky.

Pletenina je vhodná jednak na pestrobarevné módní výrobky s plastickým vzorem, jednak pro svoje tepelně izolační a užité vlastnosti na technické účely, například jako vložky do pracovních oděvů. K přednostem pleteniny patří její vysoké zobjemnění při nízké spotřebě materiálu a možnost výroby na běžně vybavených strojích bez přídavného zařízení.

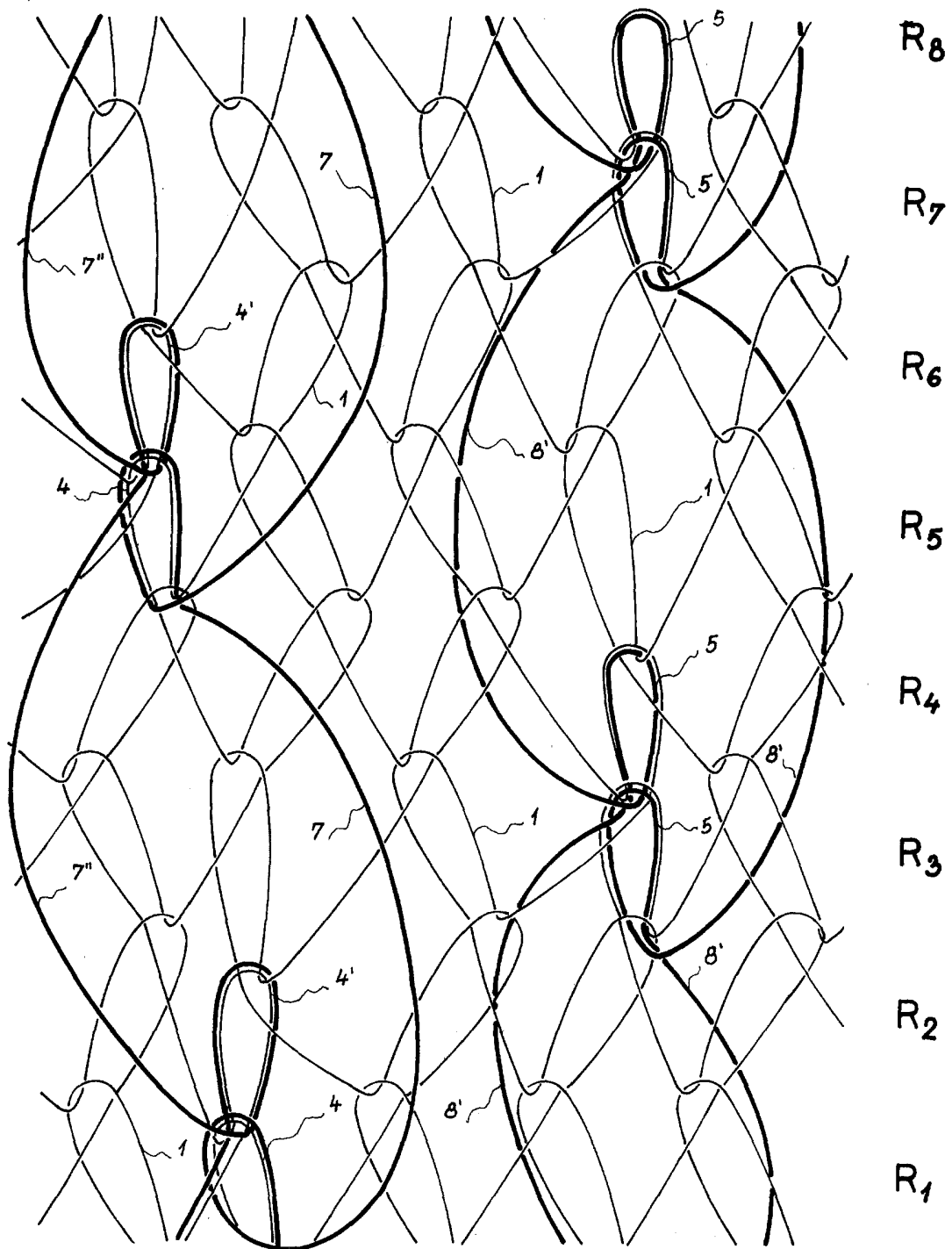
P R E D M Ě T V Y N Á L E Z U

1. Osnovní pletenina sestávající ze základní složky v jednoduché nebo dvojité základní vazbě v přímém, střídavém, postupném kladení nebo v kombinacích těchto kladení v hladkém nebo vzorovaném provedení základní složky a dále z efektní složky, tvořící se základní složkou alespoň v některých místech pleteniny společná oka, vyznačující se tím, že společná oka (4, 4', 5, 6) jsou mezi sebou spojena navolněnými obloučky (7, 7', 7'', 8', 9, 9'), které tvoří na povrchu jedné nebo obou stran pleteniny plastický a/nebo barevný vzor z vyborcených spojovacích kliček oček nejméně jedné nitové soustavy efektní složky, přičemž je uspořádání těchto navolněných obloučků na povrchu jedné nebo obou stran pleteniny nepravidelné, střídavé nebo pravidelné.

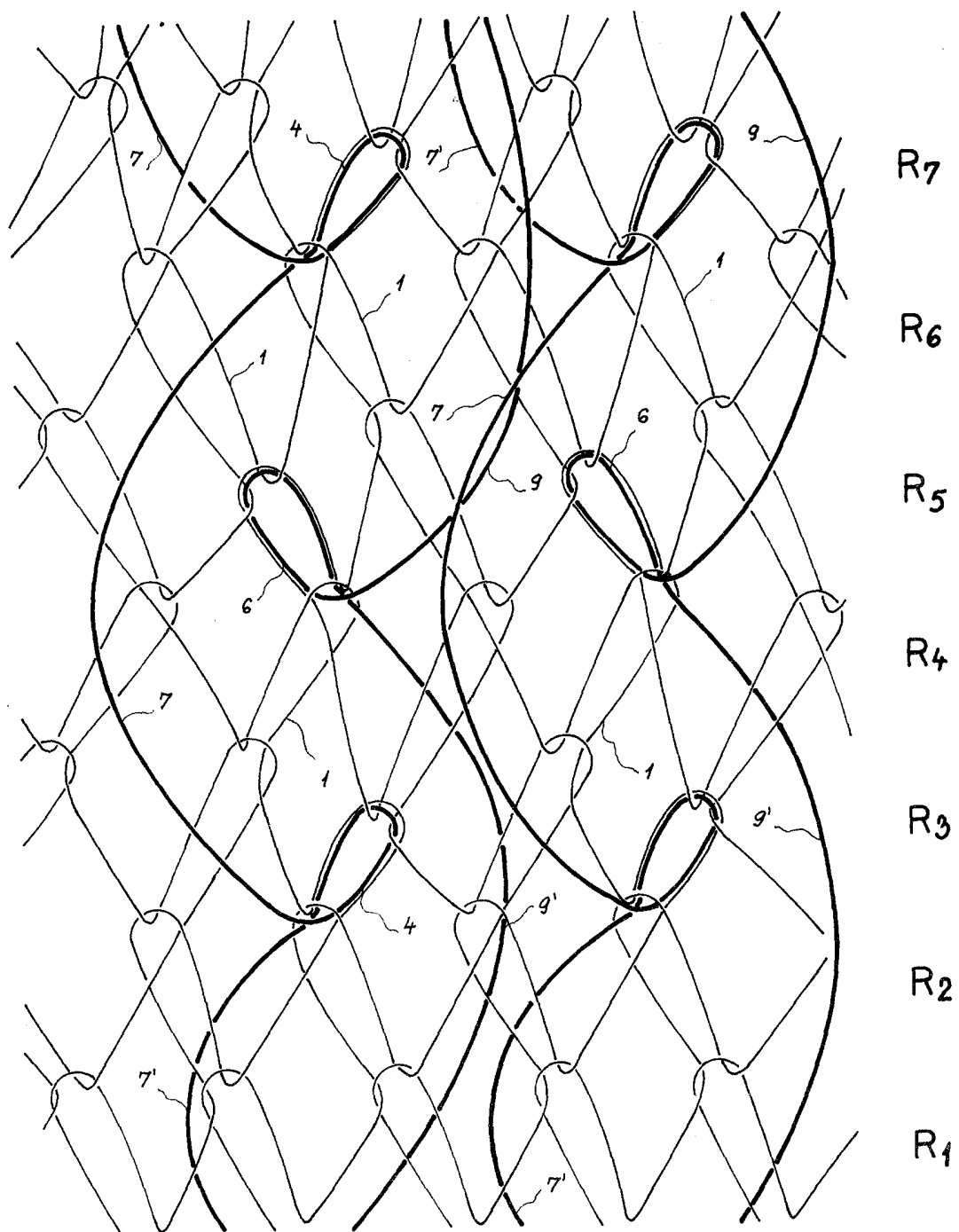
2. Osnovní pletenina podle bodu 1, vyznačující se tím, že navolněné obloučky (7, 7', 7'', 8', 9, 9') tvoří výrazný vzor alespoň v některých místech plastické struktury základní složky pleteniny.

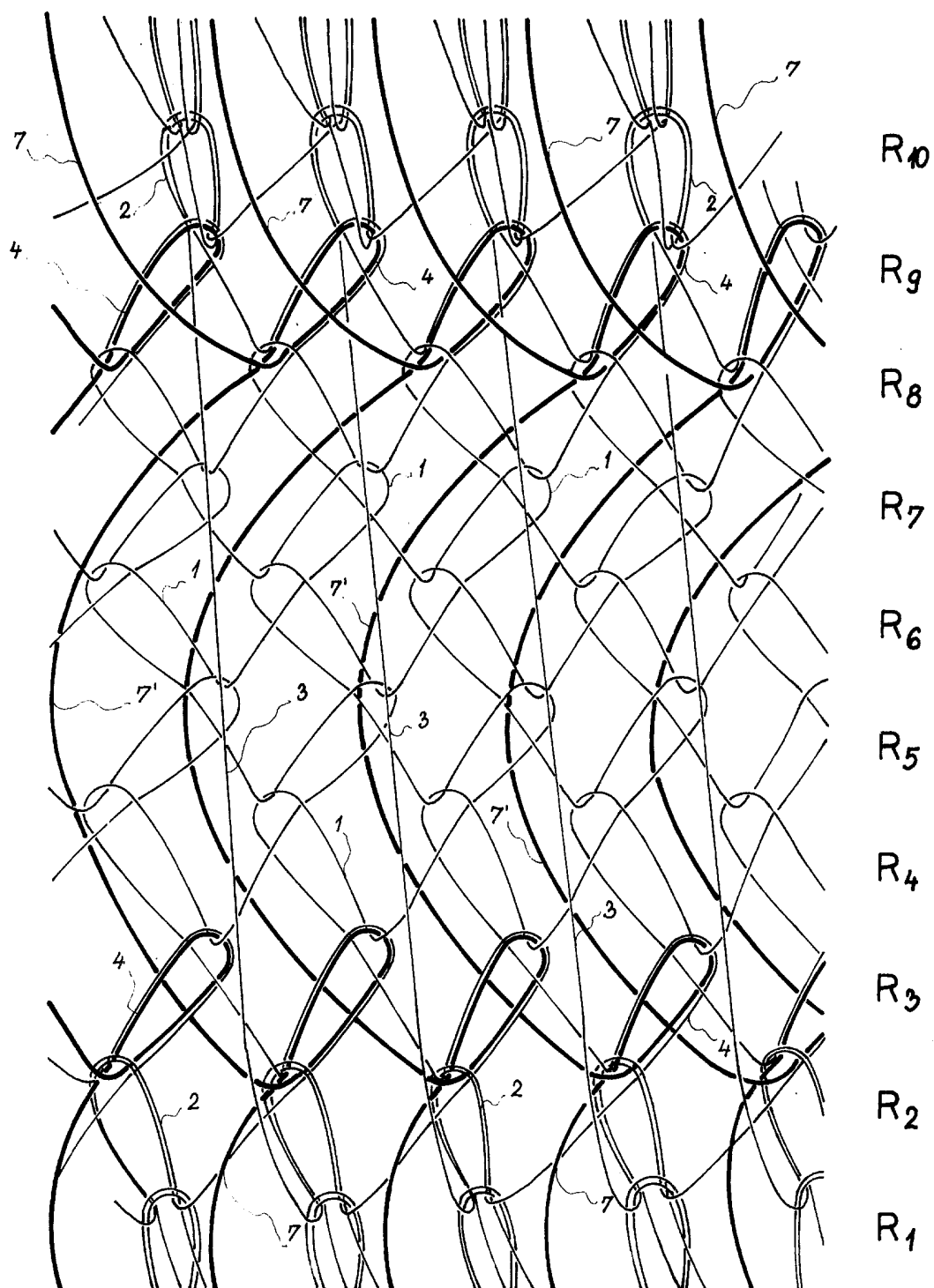
Obr. 1

Обр. 2

Obr. 3

Obr. 4